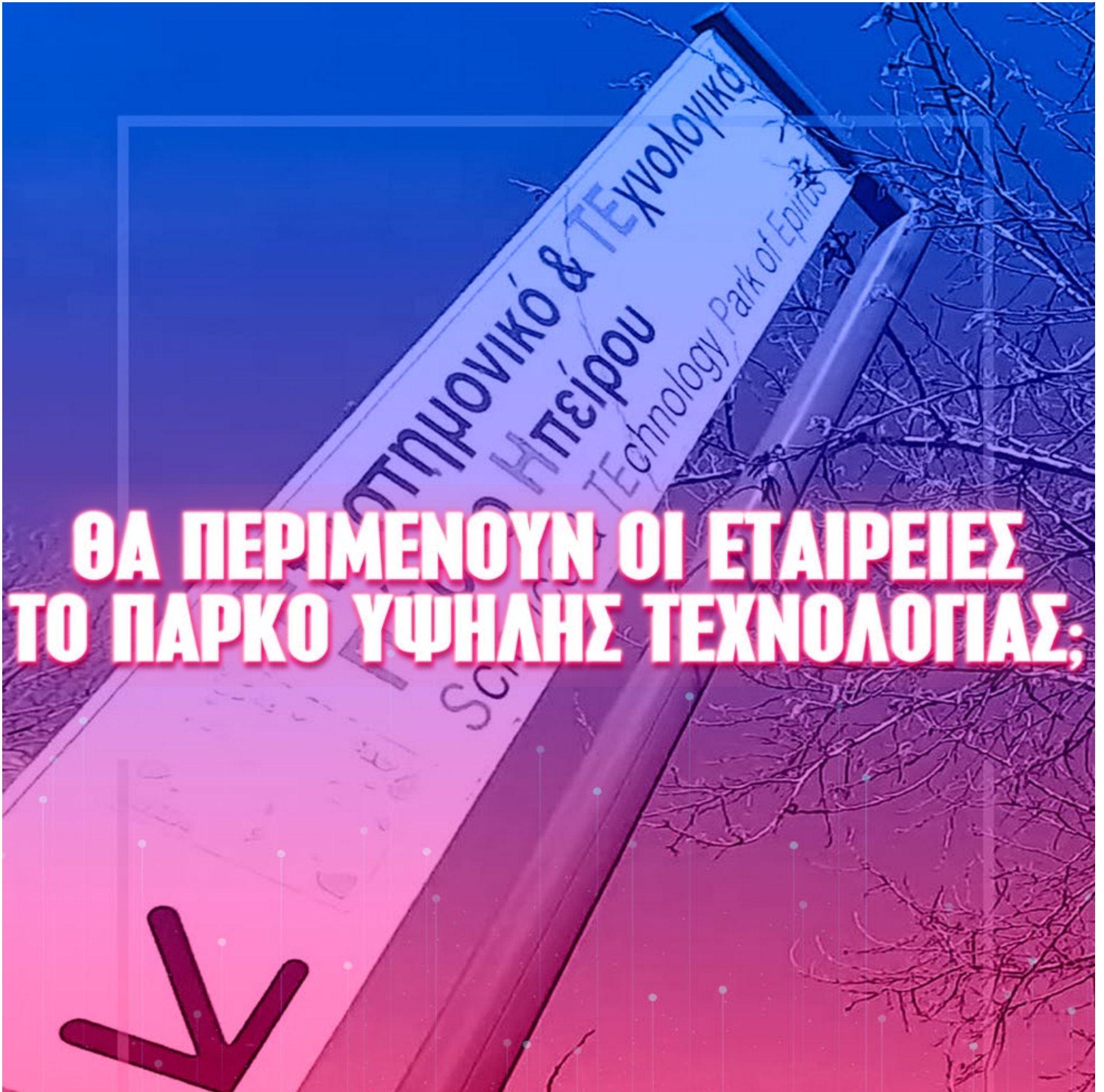

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #260

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

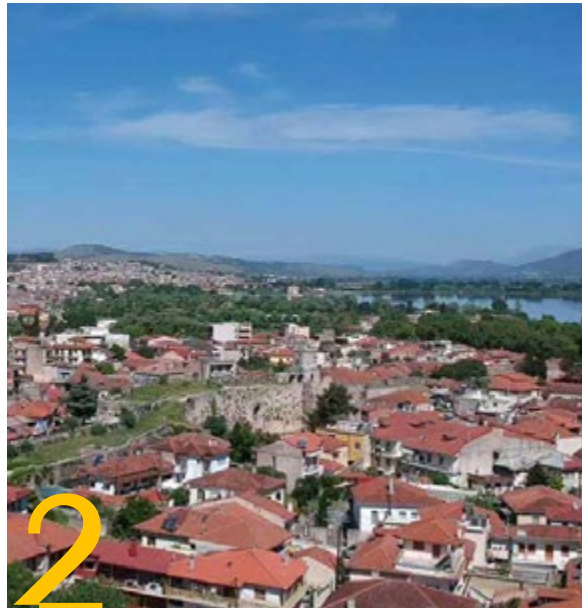
Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Πότε θα κάνει καύσωνα στα Γιάννενα;

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ Αστεροσκοπείο Αθηνών και το meteo.gr έχουν μια νέα εφαρμογή για τις μέρες καύσωνα, που περιλαμβάνει και τα Γιάννενα. Για την ακρίβεια, συνεργάζονται με το Κέντρο Ανθεκτικότητας του Ιδρύματος Adrienne Arsht Rockefeller και το ελληνικό γραφείο της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου (IFRC), σε ένα πιλοτικό πρόγραμμα που ενσωματώνει ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τις υψηλές θερμοκρασίες...

<https://typos-i.gr/article/pote-8a-kanei-kayswna-sta-giannena>

2 Ιούλιος στα Γιάννενα: Παραστάσεις, συναυλίες, προβολές

Ο ΙΟΥΛΙΟΣ είναι γεμάτος συναυλίες, παραστάσεις, προβολές, dj sets, στα Γιάννενα και αυτός, είναι ένας κατάλογος με τα γεγονότα που έρχονται στην πόλη.

<https://typos-i.gr/article/ioylios-sta-giannena-paraastaseis-synaylies-proboles>

3 Προσαγωγές σε ξενοδοχειακό κατάλυμα στη Λούτσα

ΣΩΜΑΤΕΙΑ και φορείς της Πρέβεζας συγκεντρώθηκαν χτες, έξω από οικογενειακή τουριστική επιχείρηση, στη Λούτσα, για να αποτρέψουν έξωση για λογαριασμό του Intrum, όπως καταγγέλλουν.

<https://typos-i.gr/article/prosagwges-se-zenodoxeiko-katalyma-sth-loytza>

Όχι άλλες «κακές στιγμές»

<https://typos-i.gr/article/oxi-alles-kakes-stigmes>

Αν σας **αρέσει** ο Τύπος Ιωαννίνων, μπορείτε να τον **στηρίξετε**

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr μπαίνει στα 7 χρόνια ζωής. Το καλοκαίρι του 2023 θα τα κλείσουμε.

Μέχρι σήμερα, οι εργαζόμενοι-ες του Τύπου έχουμε καταφέρει πράγματα που συνήθως χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο για να γίνουν:

Εδώ μπορείτε να διαβάσετε τις ειδήσεις, γνωρίζοντας ότι θα βρείτε αναλυτικά, έγκυρα στοιχεία, χωρίς «φτηνά κόλπα», με σεβασμό στο αναγνωστικό κοινό, αλλά και σε όσους-ες είναι αποδέκτες της κριτικής.

Οι καιροί είναι δύσκολοι για όλους και όλες. Είναι και για εμάς.

Οι καιροί δεν είναι εύκολοι για ένα ανεξάρτητο μέσο ενημέρωσης, αυτοδιαχειριζόμενο, με κανονικές θέσεις εργασίας, από το οποίο ζούνε -ως μοναδική δουλειά- οι εργαζόμενοι-ες του.

Τι σας αφορούν αυτά; Μπορεί και τίποτα.

Αν όμως νιώθετε ότι σας αφορούν, υπάρχει η δυνατότητα να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων.

Μπορείτε να διαλέξετε κάποια από τις συνδρομές που παρέχονται μέσω της πλατφόρμας Patreon.

Οι συνδρομητές-τριες, μέσω της πλατφόρμας, **έχουν**

πρόσβαση σε υλικό που δεν κυκλοφορεί στο site ή μπορούν να διαβάσουν πρώτα, πχ το Εξώφυλλο, εκεί, πριν αυτό κυκλοφορήσει.

Επίσης, **συμμετέχουν αυτόματα σε κληρώσεις για εισιτήρια θεαμάτων** στην πόλη των Ιωαννίνων.

Κάθε **καινούργια συνδρομή, συνοδεύεται από ένα αντίτυπο του βιβλίου «Οι αποστάτες, τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι».**

Αν το αποφασίσετε, η διαδικασία είναι απλή: Ακολουθείτε τον σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

- Φτιάχνετε έναν λογαριασμό (με τον κλασικό τρόπο, mail-κωδικός)
- Διαλέγετε τη συνδρομή
- Πληρώνετε με κάρτα ή paypal

Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθείτε τη συνδρομή σας (και το αποκλειστικό υλικό, τις προσφορές κ.λπ.), είτε από το λογαριασμό σας στο patreon, είτε από την εφαρμογή του patreon, για κινητά.

Εκτός του patreon, ένας ακόμα τρόπος ενίσχυσης είναι το paypal

Εδώ, μπορείτε να καταθέσετε κάποιο ποσό: [paypal.me/sxhna](https://www.paypal.com/txhna)

Ακόμα όμως και δεν κάνετε τίποτα από όλα αυτά, και πάλι ευχαριστούμε για όλα.

Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»

ΚΑΙ
«Οι «αποστάτες»
τα ρέντζελα και
οι δήμαρχοι»

Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ
ΚΟΙΝΣΕΠ
είναι ξανά εδώ,
στα
βιβλιοπωλεία
των
Ιωαννίνων

Από τα Τσαραπλανά, στο Βασιλικό

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η Ήπειρος δεν έχει ένα μόνο «Βασιλικό», αυτό του Δήμου Πωγωνίου.

Έχει άλλα δύο, την πρώην Γιάννιστα επαρχίας Δωδώνης και το Βασιλικό που έγινε Βασιλική, στον Δήμο Ιωαννιτών.

Το Βασιλικό στο Πωγωνί, ονομαζόταν «Τσαραπλανά» μέχρι το 1928. Άλλαξε όνομα με το ΦΕΚ 81/1928, για την ακρίβεια.

Σε υψόμετρο 784, στη Νεμέρτσικα, τα Τσαραπλανά και σημερινό Βασιλικό, βρέθηκε το 1809 ο άγγλος λοχαγός Ουίλιαμ Λικ και περιέγραφε: «Έχοντας διασχίσει το ποτάμι που έρχεται σε μικρή απόσταση πάνω από το Λαχανόκαστρο (Ωραιόκαστρο), ανεβαίνουμε μέσα από ένα δάσος από βελανιδιές και καστανιές στα Τσαραπλανά».

Ο Οικονόμου (2002) αναζητά τη ρίζα της ονομασίας του χωριού στην *cera*, τη βελανιδιά στα σλάβικα και το *planina*, ύψωμα-βουνό, στην ίδια γλώσσα.

Μια άλλη εκδοχή όμως, που μπορεί να οδηγήσει και στη μετέπειτα επιλογή της ονομασίας, είναι το *carъ*, ο αυτοκράτορας (και τσάρος, επίσης). «Η άποψη των ντόπιων ότι το τοπωνύμιο σχηματίζεται με α' συνθετικό το σλαβικό *carъ* 'ο αυτοκράτορας και ιδιαί-

τερα ο αυτοκράτορας της Ρωσίας, ο σουλτάνος και τίτλος βουλγάρων αρχηγών από την εποχή του Συμεών', άποψη η οποία ενισχύεται και από τη μετονομασία του χωριού σε Βασιλικό, νομίζω είναι υστερογενής», αναφέρει ο Οικονόμου.

Στην περιοχή εντοπίστηκαν τάφοι που χρονολογούνται πριν από τον 9^ο αι. π.Χ., καθώς και νομίσματα της εποχής του Πύρρου.

Η ιστορία της περιοχής δεν σταματά εκεί. Η καλλιέργεια της καστανιάς οριοθετείται στην περίοδο της Ενετικής κυριαρχίας.

Αργότερα, το χωριό βρέθηκε στο διάβα και τη διδασκαλία του Κοσμά του Αιτωλού. Ακολούθησαν και άλλοι ιεροδιδάσκαλοι, ενώ αργότερα, το χωριό απέκτησε ελληνικό σχολείο και παρθεναγωγείο.

Το Βασιλικό ήταν η γενέτειρα του Αριστοκλή Σπύρου, ο μετέπειτα Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηνάγορας.

Στην κατοχή, το Βασιλικό βρέθηκε στην πρώτη γραμμή του πολέμου. Οι ναζί λεηλάτησαν το χωριό και εκτέλεσαν δύο κατοίκους του.

Εκτός από τα τρία νυν και πρώην Βασιλικά των Ιωαννίνων, υπάρχουν άλλα τέσσερα σε όλη τη χώρα, εκ των οποίων δύο, φέρουν και σήμερα αυτή την ονομασία (στη Θεσσαλονίκη και την Πάτρα).

Ο Οικονόμου (2002) αναζητά τη ρίζα της ονομασίας του χωριού στην *cera*, τη βελανιδιά στα σλάβικα και το *planina*, ύψωμα-βουνό, στην ίδια γλώσσα. Μια άλλη εκδοχή όμως, που μπορεί να οδηγήσει και στη μετέπειτα επιλογή της ονομασίας, είναι το *carъ*, ο αυτοκράτορας (και τσάρος, επίσης).

Περιμένοντας το Πάρκο

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το 2019, το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου είχε ήδη 15 χρόνια ζωής. Μέσα σε αυτά τα χρόνια, έζησε διάφορα περιστατικά και περιόδους, όχι πάντα καλές.

Από το 2011 έως το 2017, φιλοξένησε 24 επιχειρήσεις, από τις οποίες οι 21 αποχώρησαν ή έκλεισαν.

Η έλευση της γερμανικής P&I έδωσε ώθηση στο Πάρκο, ενώ σηματοδότησε την έναρξη αφίξεων και άλλων εταιριών που κινούνται στον «ψηφιακό» χώρο.

Σήμερα, η P&I ετοιμάζεται να μετακομίσει, χωρίς να περιμένει το επόμενο... πάρκο, το Υψηλής Τεχνολογίας και Έρευνας, που σχεδιάζεται (;) εδώ και μερικά χρόνια.

Η εταιρία, σύμφωνα με πηγές της, αναζητά χώρο για μετεγκατάσταση.

Επίσης, φέρεται να έχει πρώτο στόχο την αγορά και όχι απλά την ενοικίαση.

Μπορεί λοιπόν για το Τεχνολογικό Πάρκο (το υπάρχον), αυτή να είναι μια γνώριμη συνθήκη –εταιρίες που φιλοξενούνται για ένα διάστημα και μετά φεύγουν-, για το Πάρκο Υψηλής Τεχνολογίας όμως, είναι ένα ζήτημα.

Και αυτό γιατί η Περιφέρεια Ηπείρου, φιλοδοξεί να «αυτοχρηματοδοτηθεί» κατά ένα ποσοστό από τα έσοδα των χώρων του. Δηλαδή, η Περιφέρεια θα εξασφαλίσει ένα τμήμα του απαιτούμενου ποσού με προεξόφληση ενοικίων από τις ενδιαφερόμενες να στεγαστούν εκεί, εταιρίες.

Αυτή η διάσταση είναι φυσικά υπό συζήτηση και αρκετά ρισκαδόρικο εγχείρημα. Η Περιφέρεια Ηπείρου θα μπορούσε θεωρητικά να έχει εξασφαλίσει ακόμα και 100% χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης, αναδεικνύοντας τη διάσταση της κοινής ωφέλειας, την ένταξη των ανοιχτών τεχνολογιών και της καινοτομίας. Δεν το έκανε, γιατί τηρεί (ακόμα και σήμερα) φοβική στάση απέναντι σε τομείς και ζητήματα που δεν γνωρίζει επαρκώς.

Τώρα, θα πρέπει να εξασφαλίσει το 50% της χρηματοδότησης εκτός κρατικών ενισχύσεων. Η Τράπεζα Ηπείρου είναι καταρχήν θετική (για 5 εκατ. ευρώ). Βέβαια το θετικό στην παρούσα φάση περιορίζεται στην ανταλλαγή επιστολών και το ποσό δεν επαρκεί. Η χρηματοδότηση των 40 εκατ (προ ΦΠΑ) πρέπει να βρεθεί και από δάνεια.

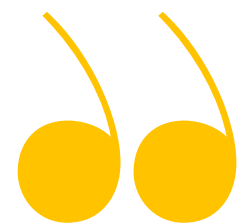
Η «εξόφληση των δανείων από τα ενοίκια» όμως είναι μια τακτική που χωλαίνει, ακριβώς στην ουσία της ύπαρξης ενός τέτοιου χώρου: δεν είναι απλά και μόνο «κτιριακή υποδομή». Ακόμα και εγχώριες εταιρίες τεχνολογίας, ήδη έχουν προσανατολιστεί ή και εξασφαλίσει-κατασκευάσει δικούς τους χώρους. Επιπλέον, για να εξασφαλιστεί η επιτυχία του πάρκου, πέραν της διάστασης των νέων θέσεων εργασίας που τυχόν θα δημιουργηθούν, θα πρέπει να υπάρχουν υποδομές, οι οποίες αυτή τη στιγμή στην περιοχή, είτε δεν υπάρχουν, είτε παραμένουν αναξιοποίητες.

Κοινώς, όσο το Πάρκο Υψηλής Τεχνολογίας αντιμετωπίζεται βασικά και κύρια ως μια real estate υπόθεση, συγκεντρώνει πολλές πιθανότητες να μετατραπεί σε ένα δεύτερο Τεχνολογικό Πάρκο, χάνοντας την ουσία της αποστολής του.

Υπενθυμίζεται τέλος ότι έχει ανακοινωθεί το 2019 και στο τέλος του 2025, θα πρέπει να έχει κατασκευαστεί, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής ισχύοντα.

Κοινώς, όσο το Πάρκο Υψηλής Τεχνολογίας αντιμετωπίζεται βασικά και κύρια ως μια real estate υπόθεση, συγκεντρώνει πολλές πιθανότητες να μετατραπεί σε ένα δεύτερο Τεχνολογικό Πάρκο, χάνοντας την ουσία της αποστολής του.

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

12 ΙΟΥΛΙΟΥ

Μουσική εκδήλωση με Β. Γισδάκη

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών διοργανώνει τη μουσική εκδήλωση «Στον καθρέφτη τ' ουρανού» στις 12 Ιουλίου, στις 21:00, στον αύλειο χώρο του Μουσείου Αργυροτεχνίας. Ο Βασίλης Γισδάκης, μαζί με τους συνεργάτες του, θα παρουσιάσει ένα πρόγραμμα με τραγούδια ελλήνων συνθετών, στιχουργών και ποιητών. Είσοδος ελεύθερη.

13 ΙΟΥΛΙΟΥ

Συναυλία της Φιλαρμονικής

ΣΥΝΑΥΛΙΑ με τη Φιλαρμονική του Δήμου Ιωαννιτών με μελωδίες από τον ευρωπαϊκό κινηματογράφο, την Πέμπτη 13 Ιουλίου, στις 21:00, στο πάρκο Λιθαρίτσια. Είσοδος ελεύθερη.

14 ΙΟΥΛΙΟΥ

Βιτάλη-Μάργαρης στο «Τριεθνές»

ΕΛΕΝΗ ΒΙΤΑΛΗ και Παναγιώτης Μάργαρης θα δώσουν συναυλία στις 14 Ιουλίου, στις 21:00, στο «Τριεθνές» στη Σκαλοπούλα Δωδώνης. Οι δύο καλλιτέχνες θα ερμηνεύσουν κομμάτια από την πλούσια δισκογραφία τους, καθώς και τραγούδια που αγαπούν. Εισιτήριο: 12 ευρώ στην προπώληση, 15 ευρώ στο ταμείο. Προπώληση μέσω ticketservices.gr.

15 ΙΟΥΛΙΟΥ

9ο Rock Mountain στην Αγία Μαρίνα

ΜΠΙΓΓΑΛΗΣ και Πωλίνα σε ένα 80s-90s party (εισιτήρια 8 ευρώ προπώληση Manthos optical, tickets Ioannina, One for the Road bar) 10 ταμείο.

16 ΙΟΥΛΙΟΥ

Βραδιά όπερας με τη Συμφωνική Ορχήστρα

ΒΡΑΔΙΑ όπερας στο πλαίσιο του έτους «Μαρία Κάλλας» με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δημοτικού Ωδείου Ιωαννίνων στις 16 Ιουλίου, στις 21:00, στον αύλειο χώρο του Μουσείου Αργυροτεχνίας. Συμμετέχουν: Άννα Αναστασία Σμέρου, υψίφωνος, Όλγα Μπαλωμένου, υψίφωνος, Ανδρέας Καραούλης, τενόρος. Μουσική Διεύθυνση: Γεώργιος Χλίτσιος. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΙΝΕΜΑ

Zagoriwood: οι προβολές της εβδομάδας

ΤΟ ZAGORIWOOD επιστρέφει και φέτος στα Κάτω Πεδινά Ζαγορίου, από 14 έως 30 Ιουλίου. Εκτός από τα κινηματογραφικά του εργαστήρια, το 14ο Zagoriwood διοργανώνει προβολές βραβευμένων ταινιών μικρού και μεγάλου μήκους και για δεύτερη χρονιά το διεθνές διαγωνιστικό τμήμα μικρού μήκους Zagori Planet. Όλες οι προβολές θα γίνουν στην κεντρική πλατεία των Κάτω Πεδινών. Θα ξεκινούν στις 21:30 και η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

■ Στις 15 Ιουλίου, θα προβληθεί η ταινία του Φερνάντο Λεόν ντε Αρανόα «Τέλειο Αφεντικό» (2021) με τον Χαβιέ Μπαρδέμ.

■ Στις 16 Ιουλίου, θα προβληθούν ελληνικές ταινίες μικρού μήκους.

10, 17 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΤΑΧΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς και το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών διοργανώνουν μια σειρά από προβολές ταινιών, στον στον αύλειο χώρο του Μουσείου Αργυροτεχνίας. Τη Δευτέρα 10 Ιουλίου, στις 21:00, θα προβληθεί η ταινία «Ο Ταξιδιτζής» του Σκορτσέζε, ενώ τη Δευτέρα 17 Ιουλίου, την ίδια ώρα, η ταινία του Τζάρμους «Μια νύχτα στον κόσμο».

13 ΙΟΥΛΙΟΥ

Post Atomic Love

ΑΠΟ ΤΙΣ 13 ΙΟΥΛΙΟΥ και μέχρι τέλη Αυγούστου, το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών, σε συνεργασία με το Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο της Αθήνας, πραγματοποιεί ένα αφιέρωμα στο σύγχρονο ιταλικό σινεμά, στον αύλειο χώρο του πολιτιστικού πολυχώρου «Δημ. Χατζής». Στις 13 Ιουλίου, στις 21:00, θα προβληθεί η ταινία του Καλάτσο «Post Atomic Love» (2022). Είσοδος ελεύθερη.

ΘΕΑΤΡΟ

10 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Ηλέκτρα» με τη Λ. Παπαληγούρα

Η ΕΤΑΙΡΙΑ τέχνης Ars Aeterna σε συνεργασία με το θέατρο του Νέου Κόσμου, έρχεται στα Γιάννενα στις 10 Ιουλίου, στις 21:30, με την παράσταση «Ηλέκτρα» του Σοφοκλή σε σκηνοθεσία Λίλλυς Μελεμέ. Πρωταγωνιστούν η Λένα Παπαληγούρα, η Ελισάβετ Μουτάφη, ο Στρατής Χατζησταματίου, ο Δαυίδ Μαλτέζε, η Εριέττα Μανούρη, ο Πάρης Λεόντιος και ο Ιωάννης Παπαζήσης. Οι τιμές των εισιτηρίων είναι: 20 ευρώ και 17 ευρώ το μειωμένο (niva.gr).

13 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Βάκχες»

ΟΙ «ΒΑΚΧΕΣ» του Ευριπίδη, μια παραγωγή της 5ης Εποχής και του Θεάτρου Νέου Κόσμου, έρχονται στα Γιάννενα, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ, στις 13 Ιουλίου, στις 21:30. Σκηνοθετεί η Έλενα Μαυρίδου. Στον ρόλο του Διόνυσου ο Δημήτρης Λάλος και στον ρόλο του Πενθέα ο Γιώργος Χριστοδούλου. Μαζί τους οι ηθοποιοί: Βίκυ Βολιώτη, Έλενα Μαυρίδου, Θανάσης Δόβρης, Γιώργος Τριανταφυλλίδης, Στέργιος Κοντακιώτης και Δήμητρα Κούζα. Αναπόσπαστο στοιχείο της παράστασης είναι η πρωτότυπη μουσική, που ερμηνεύεται επί σκηνής από τον συνθέτη Γιώργο Μαυρίδη και τον Βασίλη Κόκλα. Τιμές εισιτηρίων: 20 €, 17 € [ανέργων, φοιτητικό, μαθητικό, άνω των 65, ΑμεΑ]

10 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Κυρά Βασιλική»

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Κυρά Βασιλική» ανεβαίνει στις 10 Ιουλίου, στις 21:00, στο αρχοντικό Μίσιου, από τη θεατρική ομάδα Rektis. Στον ομώνυμο ρόλο η Σοφία Ζήση. Σκηνοθετεί η Γεωργία Καρλατήρα. Είσοδος ελεύθερη.

12 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Οικογένεια Γαμπέτα»

Η ΣΧΟΛΗ θεάτρου «Ορφέας» ανεβάζει την παράσταση «Οικογένεια Γαμπέτα» στις 12 Ιουλίου, στις 21:15, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ.

14 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Ο θησαυρός της Βαγίας»

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Ο θησαυρός της Βαγίας», που βασίζεται στο βιβλίο της Ζωρζ Σαρή, έρχεται στα Γιάννενα, στις 14 Ιουλίου, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ. (Γενική Είσοδος: 12€, Φοιτητικό-Ανέργων-Παιδικό: 10€, ΑμεΑ:5€.

13 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Εγώ είμαι το θείο βρέφος»

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ Actina ανεβάζει την παράσταση «Εγώ είμαι το θείο βρέφος» του Πάννη Καλαβριανού σε σκηνοθεσία Αθηνάς Τσικνιά, στην αυλή του Arte Povera, στο Κάστρο, μέσα στον Ιούλιο. Η πρώτη παράσταση θα δοθεί στις 13 Ιουλίου, στις 21:15. Ερμηνεύουν: Δωρίτα Γούντζα, Άννα Παπανικολάου, Απόστολος Τζίμας, Παναγιώτης Χονδροματίδης. Τιμή εισιτηρίου: 7€. Κρατήσεις/πληροφορίες: 6974865401.

15-16 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Οιδίπους Τύραννος»

Η ΟΜΑΔΑ Ενηλίκων της «Θεατρικής Συμπαιγνίας» παρουσιάζει το έργο «Οιδίπους Τύραννος» του Σοφοκλή και αυτό το σαββατοκύριακο 15-16 Ιουλίου, στις 19:30, στον αίθριο χώρο της Θεατρικής Συμπαιγνίας (στο ΚΕΠΑΒΙ). Σκηνοθεσία-διδασκαλία: Βασίλης Σιάφης. Παίζουν (με αλφαβητική σειρά): Έρη Γκαρτζονίκα, Χρήστος Δημητρίου, Ελευθερία Δρυμνίτη, Σάντρα Νάκου, Αλίκη Παδιώτη, Ελευθερία Πανταζή, Αναστασία Σακουφάκη, Θέμις Φούλια, Παναγιώτης Χαρατσάρης. Στον χορό συμμετέχει η ομάδα των ηθοποιών. Τιμή εισιτηρίου: 7€, τηλεφωνα κρατήσεων: 26513-12830 και 6944503266. Προώληση εισιτηρίων: καφέ-μπαρ Σκάλα, βιβλιοπωλεία Αναγνώστης, niva.gr.

Αξέχαστα κινηματογραφικά ζευγάρια

Στην μακρά πορεία του κινηματογράφου τα ζευγάρια της μεγάλης οθόνης που έμειναν στην ιστορία, πολλές φορές μπήκαν και στη σφαίρα του θρύλου και άφησαν έντονο το αποτύπωμά τους, δεν είναι λίγα. Υπάρχουν αυτά, που ακόμη και με τη μία μοναδική τους συνύπαρξη σε ταινία άφησαν εποχή, θεωρούνται εμβληματικά για τον ρομαντισμό, όπως είναι ο Κλαρκ Γκέιμπλ με την Βίβιαν Λι στο «Όσα Παίρνει ο Άνεμος», αλλά και εκείνα, που συνδέθηκαν σε αρκετές ή ακόμη και πολλές ταινίες και θεωρούμε ότι «πάνε πακέτο» στη κοινή μνήμη. Τουλάχιστον των σινεφίλ.

Αυτά τα ζευγάρια, κάποια απ' τα οποία ενώθηκαν και στη ζωή τους, θα θυμηθούμε παρακάτω, καθώς η προσφορά τους στον κινηματογράφο υπήρξε σημαντική. Ήταν ξεχωριστά, η χημεία που ανέπτυξαν στη μεγάλη οθόνη αποτελεί ακόμη και σήμερα πρότυπο για πολλούς σκηνοθέτες, ενώ το κοινό τα αγάπησε και πολλές φορές τα ένιωθε οικεία, σαν τα μέλη μιας μεγάλης οικογένειας.

Η επιλογή πέντε ζευγαριών έγινε με τα κριτήρια της τεράστιας επιτυχίας που είχαν στο σινεμά, τις αρκετές και σημαντικές ταινίες που έπαιξαν μαζί, την απaráμιλλη γοητεία που εξέπεμψαν, αλλά ορισμένες φορές και τις θρυλικές ιστορίες που δημιουργήθηκαν γύρω από τη σχέση τους.

Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ -
Λορίν Μπακόλ

«Αθάνατο» ζευγάρι της μεγάλης οθόνης και συνάμα ένα από τα πλέον αγαπημένα ζευγάρια και στη ζωή. Ο Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ ήδη τεράστιος σταρ, με ανεπανάληπτες επιτυχίες σε κλασικές δημιουργίες όπως «Καζαμπλάνκα», «Το Γεράκι της Μάλτας», θα γνωρίσει τη λυγρόκορμη, με την αισθαντική μπάσα φωνή και την πρωτόγνωρη, για την εποχή, γοητεία της, Λορίν Μπακόλ το 1943 στα γυρίσματα της περίφημης ταινίας «Η Σειρήνα της Μαρτινίκας».

Ο Μπόγκι πάταγε τα 45 του χρόνια και η Λορίν έμπαινε στην πρώτη της νεότητα - μόλις 19 χρόνων. Αυτός μπαρουτοκαπνισμένος στα κινηματογραφικά πλατό, με δεκάδες χιλιόμετρα σελιλόιντ στο ενεργητικό του, τρεις γάμους και με έφεση στο ποτό και το κάπνισμα. Εκείνη έκανε το πρώτο -αλλά εντυπωσιακά σταθερό- βήμα της στα κινηματογραφικά στούντιο. Έρωτας με την πρώτη ματιά, που θα καταλάβουν όλοι στο στούντιο, από τον σκηνοθέτη Χάουαρντ Χοκς μέχρι τον τελευταίο βοηθό. Ο Μπόγκαρτ θα χωρίσει άμεσα την τρίτη σύζυγό του Μάγιο Μέθσοτ. Όχι για να κάνει ακόμη έναν γάμο, αλλά γιατί πραγματικά ήταν ο μεγάλος έρωτας της ζωής του. Η Λορίν θα ωριμάσει μαζί του, θα γίνει μία σπουδαία ηθοποιός και καλή μητέρα, θα ανεχθεί τα μεθύσια του και θα του χαρίσει την ευτυχία στα επόμενα 13 χρόνια, μέχρι τον πρόωρο χαμό του το 1957. Από τις ταινίες που έπαιξαν μαζί, ξεχωρίζουν τα φιλμ νουάρ «Στη Βοή της Καταιγίδας» του Τζον Χιούστον και «Το Απολιθωμένο Δάσος» του Άρτσι Μάγιο.

Φρεντ Αστέρ -
Τζίντζερ Ρότζερς

Για τους παλαιότερους το όνομα του Φρεντ Αστέρ κόλλαγε ασυναίσθητα και χωρίς δεύτερη σκέψη με την Τζίντζερ Ρότζερς. Τον Αστέρ, τον κορυφαίο χορευτή μιούζικαλ, στον οποίο υποκλίθηκαν οι Νουρέγιεφ και Μπαλασνίν και την Ρότζερς που έπρεπε να ματώσει για να μπορεί να σταθεί, σχεδόν ισάξια, δίπλα του. Το μαγικό ζευγάρι γύρισε δέκα μιούζικαλ μαζί, τα οποία έχουν μείνει στην ιστορία, καθώς η εμπνευση και η απαστράπτουσα χορευτική ικανότητα του Αστέρ συναντούσε την απaráμιλλη φρέσκια ζωντάνια και την εκτός ορίων εργατικότητα της Ρότζερς.

Το θρυλικό ζευγάρι του Χόλιγουντ δεν είχε καλή σχέση εκτός των στούντιο, αλλά μας χάρισε εικόνες πανδαισίας, ρομαντικές μνήμες και έδωσαν εμπνευση ακόμη και στον Φεντερίκο Φελίνι. Θα συναντηθούν στα πλατό το 1933 για το μιούζικαλ «Καριόκα» και η χημεία τους θα αφήσει άφωνους τους παραγωγούς της RKO. Θα τους πείσουν να πρωταγωνιστήσουν σε εννέα ακόμη ταινίες - ανάμεσά τους και τα αριστουργηματικά «Τοπ Χατ» «As Χορέψουμε», «Στον Ίλιγγο του Χορού».

Τζον Γουέιν - Μορίν Ο' Χάρα

Από τα παράδοξα ζευγάρια του Χόλιγουντ, καθώς ο Τζον Γουέιν έμεινε στην ιστορία ως ο κορυφαίος σκληρός «καουμπού» του κινηματογράφου, κυρίως στις ταινίες του Φορντ και η Μορίν Ο' Χάρα, που έγινε γνωστή για τις ρομαντικές εξωτικές περιπέτειες, την ομορφιά της, τον ατίθασο χαρακτήρα της και τα κόκκινα μαλλιά της και έφτασε ψηλά βελτιώνοντας συνεχώς τις υποκριτικές της ικανότητες. Και όχι μόνο γι' αυτό.

Ο «Δούκας» ήταν ένας υπερσυντηρητικός -αντικομμουνιστής μέχρι θανάτου- και η Μορίν μία φλογερή υποστηρίκτρια των Δημοκρατικών και των πιο προοδευτικών ιδεών. Παρά ταύτα θα δέσουν απίστευτα στη μεγάλη οθόνη, κυρίως χάρη του Φορντ, αλλά και τον χαρακτήρα του Γουέιν, ο οποίος πέρα από τα πολιτικά, ήταν μάλλον ένας υπέροχος τύπος. Όπως είχε πει και η Μορίν, «είναι ευτυχία να δουλεύεις με τον «Δουκα», μακάρι να ήταν όλοι οι ηθοποιοί ειλικρινείς και αυθεντικοί σαν αυτόν». Απ' τις καλύτερες στιγμές τους, το γουέστερν «Ρίο Γκράντε» του Φορντ, το εύθυμο γουέστερν «Ο Μεγάλος ΜακΛίντοκ» του Άντριου ΜακΛάγκλεν και το κορυφαίο ρομαντικό δράμα εποχής «Ένας Ήσυχος Άνθρωπος», ένα ακόμη αριστούργημα του Φορντ που θα του χαρίσει το τελευταίο Όσκαρ Σκηνοθεσίας. Από τα πιο αγαπημένα κινηματογραφικά ζευγάρια, κυρίως γιατί όταν βρίσκονταν μαζί, ξαφνικά ο Τζον Γουέιν γλückαινε, γινόταν άλλος άνθρωπος, δίπλα στο πανέμορφο και παντοτινό αγοροκόριτσο από την Ιρλανδία.

Γουίλιαμ Πάουελ - Μίρνα Λόι

Απίστευτα λαμπερό και πνευματώδες κινηματογραφικό ζευγάρι, που συνδέθηκε κυρίως μέσα από έξι εκπληκτικές σκρούμπολ κωμωδίες μυστηρίου («The Thin Man»), υποδυόμενοι τον Νικ και τη Νόρα Τσαρλς, ταινίες που πρέπει να ανακαλύψουν οι νεότεροι. Δύο σπουδαίοι ηθοποιοί, που αξιοποίησαν στον μέγιστο βαθμό το θαυμαστό σενάριο των Άλμπερτ Χάκετ και Φράνσις Γκούντριντζ (βασισμένο στο μυθιστόρημα του Ντάσιελ Χάμετ), δίνοντας ένα ρεσιτάλ ερμηνείας. Ένα κοσμικό ερωτευμένο ζευγάρι ηδονιστών, που όταν δεν οργανώνει τα φοβερά του πάρτι, δεν πίνει ακατάπαυστα κοκτέιλ και εκτοξεύει απανωτά ευφυολογήματα, λύνει περίπλοκες ιστορίες μυστηρίου. Σινεμά σαμπάνια, με ένα κινηματογραφικό ζευγάρι που αφρίζει από ζωντάνια, γοητεία και οξυδέρκεια και που γλύτωσε από τον κώδικα Χέιζ - τη λογοκρισία που επέβαλαν υπερσυντηρητικοί κύκλοι στο Χόλιγουντ.

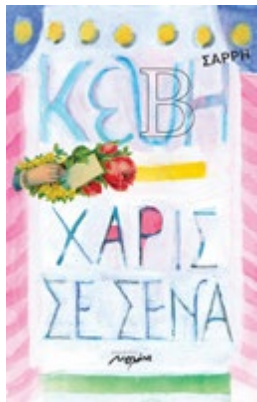
Τζιανκάρλο Τζανίνι - Μαριάντζελα Μελάτο

Με προξενήτρα τη δυναμική όσο και αντισυμβατική σκηνοθέτιδα Λίνα Βερτιμίλερ, ο Τζιανκάρλο Τζανίνι και η Μαριάντζελα Μελάτο θα συνθέσουν ένα από τα πλέον εκρηκτικά ζευγάρια του ευρωπαϊκού σινεμά. Οι δυο τους, στα χρόνια της νεότητάς τους και της καλλιτεχνικής τους αιχμής, θα πρωταγωνιστήσουν σε τρία υπέροχα - κλασικά σήμερα - φιλμ, τα οποία θα χαρίζουν για πάντα το γέλιο, θα βάζουν σκέψεις, αλλά θα βγάζουν και δάκρυ, μέσα από τα μεγάλα γαλαζοπράσινα υγρά μάτια της Μελάτο και τα σπινθηροβόλα μαύρα μάτια του Τζανίνι. Η ξεκαρδιστική κωμωδία «Μίμης ο Σιδεράς», η πολιτική δραματική σάτιρα «Ερωτας και Αναρχία» και το ιδιότυπο ρομάντζο «Η Κυρία και ο Ναύτης», γνώρισαν τεράστια επιτυχία τη δεκαετία του 1970. Ταινίες που θα φέρουν στην κορυφή την Βερτιμίλερ, αλλά κακά τα ψέματα Μελάτο και Τζανίνι θα δώσουν αυτό το κάτι παραπάνω, θα φτιάξουν ένα ζευγάρι που δεν θα ξεχάσουμε ποτέ.

Βεβαίως υπάρχουν και άλλα πολλά ζευγάρια, διάσημα για τη σχέση τους και την προσφορά τους -ενδεικτικά: Ελίζαμπεθ Τέιλορ-Ρίτσαρντ Μπάρτον, Σπένσερ Τρέισι-Κάθριν Χέμπφορν- αλλά και ορισμένα πιο αντισυμβατικά κινηματογραφικά ντουέτα, όπως Μπινγκ Κόσμπι και Μπομπ Χόουπ, Άμποτ και Κοστέλο, Σταν Λόρελ και Όλιβερ Χάρντι, οι αγαπημένοι «Χοντρός και Λιγνός», αλλά αυτό είναι ένα άλλο και πιο χαριτωμένο θέμα...

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Χάρης σ' εσένα

ΧΑΡΙΣ Σ' ΕΣΕΝΑ
ΚΕΒΗ ΣΑΡΡΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΜΕΛΑΝΙ

Γεννημένη το 1941 στη Θεσσαλονίκη, η Κεβή Σαρρή δημοσιεύει το πρώτο βιβλίο της σε ηλικία 82 ετών. Το βιβλίο κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Μελάνι, με τίτλο «Χάρης σ' εσένα», και εκείνο που αναρωπιέται κανείς με το που ξεκινά να το ξεφυλλίζει, είναι περί τίνος ακριβώς πρόκειται. Η Σαρρή γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, από οικογένεια προσφύγων της Μικράς Ασίας, αλλά κατέληξε γρήγορα στην Αθήνα, όπου και έζησε έναν πολυτάραχο βίο, ξεκινώντας από τη δεκαετία του 1950 και φτάνοντας μέχρι και τις ημέρες μας. Το βιβλίο αποτελεί την εξιστορηση αυτής της ζωής με μορφή διήγησης προς τον εγγονό της: κάτι ανάμεσα σε αυτοβιογραφία, ερωτικό και οικογενειακό μυθιστόρημα, ημερολόγιο και χρονικό ή μαρτυρία για τις μεταβολές μιας ολόκληρης εποχής, όπως γεννιούνται στον κοινωνικό και στον δημόσιο περίγυρο, για να περάσουν από το «εμείς» στο «εγώ» ή όπως διαχέονται, σε ανάστροφη πορεία, από το άτομο προς το συλλογικό του περιβάλλον την ώρα που καταγράφει την καθημερινότητά του στην τροχιά μιας μακράς χρονικής διαδρομής.

Τι σημαίνει, ωστόσο, «πολυτάραχος βίος» και γιατί θα πρέπει να τον παρακολουθήσουμε; Πέρα από τις αφηγηματικές αρετές του, που επιτρέπουν στη Σαρρή να ξεδιπλώσει το κορδόνι του χρόνου της χάρη σε μια δύναμη συμπύκνωσης και διαφάνειας η οποία δεν διασπά ποτέ την προσοχή μας, το βιβλίο ανατέμνει την πορεία μιας γυναίκας μεγαλωμένης σε παραδοσιακή οικογένεια (πατέρας με αυταρχικά ξεπάσματα, πέσεις από νωρίς σε κάθε επίπεδο) και ενηλικιωμένης σε έναν καταπιεστικό και αδιάφορο γάμο προς τη σταδιακή χειραφέτηση και προς την κατάκτηση της ατομικής της πληρότητας και ανεξαρτησίας.

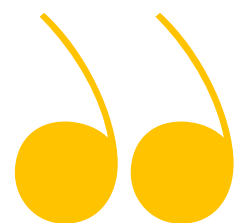
Μια γυναίκα που μετά τον χωρισμό της θα δοκιμάσει και θα κάνει σχεδόν τα πάντα: ερωτικές σχέσεις με τους πιο διαφορετικούς άντρες (κάποτε και με γυναίκες), φίλιες με παρέες καλλιτεχνών και συγγραφέων, πολύωρες διασκεδάσεις στη νυχτερινή Αθήνα και, το κυριότερο, μια γκάμα από επαγγελματικές ενασχολήσεις οι οποίες προδίδουν από τη μια πλευρά τις ασίγηστες και πολύτροπες ανησυχίες της και από την άλλη τον ακάματο αγώνα της για οικονομική αυτοδυναμία. Το κυριότερο, όμως, είναι πως όλα αυτά η Σαρρή έχει την ικανότητα και την επιδεξιότητα να τα προβάλλει στον οθόνη

μιας κοινωνίας σε διαρκή μεταλλαγή: από τη μετεμφυλιακή, στενόχωρη και συντηρητική περίοδο της δεκαετίας του 1950 προς τις πολιτικές και τις πολιτιστικές αλλαγές της δεκαετίας του 1960, όταν η Ελλάδα δέχεται τον αντίκτυπο από όσα συμβαίνουν στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ, αλλά και προς την οπισθοχώρηση της χούντας, οπότε και κάθε ορίζοντας μαυρίζει. Θα ακολουθήσει η κοσμογονία της Μεταπολίτευσης: από την αποκατάσταση της δημοκρατίας, την άνοδο του ΠΑΣΟΚ και την ανέμελη οικονομικά διαβίωση των μετέπειτα ετών μέχρι την οικονομική κρίση και τους διαδοχικούς εγκλεισμούς της πανδημίας.

Η Σαρρή γράφει λογοτεχνία και ως εκ τούτου αποφεύγει να ξετυλίξει μπροστά στα μάτια μας πολιτικούς χάρτες ή να προχωρήσει σε πολιτικές αποτιμήσεις των διαδοχικών αλλαγών που απεικονίζει. Χάρη στις μνήμες τις οποίες συγκεντρώνει στην αφήγηση για τον εγγονό της, η Ελλάδα που καθρεφτίζεται στις σελίδες της είναι η Ελλάδα του έρωτα, της μουσικής, του τραγουδιού και της λογοτεχνίας. Εκκινώντας από υπάλληλος στο προδικτατορικό γραφείο του Γεωργίου Γεωργαλά, θα καταπιαστεί στη συνέχεια με τη διακόσμηση, θα τραγουδήσει σε ταβέρνες, σε μπουζούκια και σε μουσικές σκηνές, θα ανοίξει δισκάδικο και μαγαζί ρούχων, θα γνωριστεί και θα συνδεθεί με τον Δημήτρη και την Ανθή Μαρωνίτη, με τον Περικλή Κοροβέση, με τον Χρήστο Βακαλόπουλο και με τον Λουκιανό Κηλαπδόνη, ακούγοντας φανατικά Διονύση Σαββόπουλο, θα μείνει στην Ακράτα και στη Βραυρώνα, θα μοιραστεί με τους φίλους της ελληνικά και ξένα μυθιστορήματα, καφετέριες, μπαρ και κλαμπ των μεταπολιτευτικών δεκαετιών μέχρι και την οικονομική κρίση, θα ταξιδέψει στην Ινδία και δεν θα πάψει ποτέ να αναζητεί την αγάπη των φίλων της, θρηνώντας σεμνά για τον θάνατό τους, όπως και τη φαντασία και την επινοητικότητα οι οποίες δεν έχουν πάψει να την τρέφουν και να τη συγκινούν μέχρι και τις ημέρες μας. Ευτυχώς που η έγνοια να μεταδώσει τη συσσωρευμένη εμπειρία της στον εγγονό της οδήγησε σε ένα βιβλίο το οποίο μπορούμε να απολαύσουμε όλοι μας μια και σε όποια ηλικία κι αν βρίσκεται ο καθένας μας, η Σαρρή έχει να του υπενθυμίσει ένα στιγμιότυπο και να φωτίσει ένα ζωντανό ή ξεχασμένο πλάνο από τις καθημερινές του εικόνες και παραστάσεις.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Η Σαρρή γράφει λογοτεχνία και ως εκ τούτου αποφεύγει να ξετυλίξει μπροστά στα μάτια μας πολιτικούς χάρτες ή να προχωρήσει σε πολιτικές αποτιμήσεις των διαδοχικών αλλαγών που απεικονίζει. Χάρη στις μνήμες τις οποίες συγκεντρώνει στην αφήγηση για τον εγγονό της, η Ελλάδα που καθρεφτίζεται στις σελίδες της είναι η Ελλάδα του έρωτα, της μουσικής, του τραγουδιού και της λογοτεχνίας

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Αυτοκρατορικοί ύμνοι στο σούρουπο

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Οι Emperor το 1997 ήταν αρκετά black. Είχαν κυκλοφορήσει ήδη το πολύ ενδιαφέρον *In the Nightside Eclipse* και είχε έρθει η ώρα για τη μουσική τους ενηλικίωση.

Το *Anthem to the Welkin at Dusk* που κυκλοφόρησε στις 8 Ιουλίου του 1997, ήταν και κάτι παραπάνω: ένα από τα καλύτερα black άλμπουμ που έχουν κυκλοφορήσει ποτέ.

Το δίδυμο Ihsahn/Samoth είχε εγκαταλείψει οριστικά τα μεταλλικά κόμπλεξ για τα synth και

έφτιαχνε εφιαλτικές συνθέσεις που έρρεαν σαν γλυκόπιτο δηλητήριο.

Στη βάση των Bathory και των Celtic Frost, αλλά και της επιθετικότητας των Mayhem, το *Anthem...* ήταν η υλοποίηση του μουσικού οράματος της μπάντας.

Η μπάντα δεν έβαλε απλά το «σοφιστικέ black» στο μουσικό μενού των ακροατών, αλλά ήταν μια αληθινή μουσική τομή στον ακραίο ήχο.

Σε ένα από τα κομμάτια «μετενσαρκώνουν» τον ήδη δολοφονημένο τότε Euronymous των Mayhem, ολοκληρώνοντας ένα κομμάτι τους που είχε μείνει μισό. Για την ακρίβεια, αποθεώνουν το *Ye Entrancemperium*, με δύο-τρεις

μεταστροφές μέσα στο ίδιο το κομμάτι, το οποίο γενικώς είναι αβυσσαλέο και πολύ επιθετικό.

Ο ήχος των Emperor δεν ήταν ποτέ πραγματικά «βατός», ούτε κατά διάνοια φιλικός στο ευρύ κοινό, ούτε καν «επικός» απλά. Μην ξεχνάμε ότι το μετεφηβικό τους παρελθόν στο «νορβηγικό εσώτερο κύκλο» περιλαμβάνει μεταξύ άλλων διάφορα ποινικά και ηθικά κολάσιμα γεγονότα.

Το *In the Nightside Eclipse* ωστόσο ήταν ένα βήμα προς τη μουσική τους ωριμότητα και δύο, πριν από το ίσως κορυφαίο άλμπουμ του black metal: το *Prometheus: The Discipline of Fire & Demise*

Πώς η ακροδεξιά στην Ευρώπη γίνεται κυρίαρχο ρεύμα

[ΤΟΥ **JON HENLEY***]

Είτε στην Ιταλία, την Ισπανία, τη Γαλλία ή τη Φινλανδία, τα κόμματα που κάποτε ήταν παρίες αποκτούν γρήγορα σεβασμό – και δύναμη, γράφει σε ένα εκτενές ρεπορτάζ ο Guardian.

Πριν από σχεδόν 25 χρόνια, σημειώνει, όταν το ακροδεξιό λαϊκιστικό Κόμμα Ελευθερίας (FPÖ) του Γεργκ Χάιντερ κέρδισε λίγο κάτω από το 27% των ψήφων και μπήκε στην κυβέρνηση της Αυστρίας, τα κύματα σοκ αντήχησαν σε όλη την Ευρώπη. Διπλωματικές επισκέψεις ακυρώθηκαν και επιβλήθηκαν μέτρα.

Λίγο αργότερα, όταν ο Ζαν-Μαρί Λεπέν του Εθνικού Μετώπου της Γαλλίας (τόρα Εθνικός Συναγερμός ή RN) έφτασε στον προεδρικό γύρο, ο τελικός νικητής, ο Ζακ Σιράκ, αρνήθηκε ακόμη και να συζητήσει με τον ακροδεξιό ηγέτη, τόσο απεχθείς –και αφύσικες– ήταν οι απόψεις του.

Αλλά τώρα σε όλη τη δυτική Ευρώπη, τα ακροδεξιά κόμματα προελαύνουν: ανεβαίνουν σταθερά στις δημοσκοπήσεις, διαμορφώνουν τις πολιτικές της κυρίαρχης δεξιάς ώστε να αντικατοπτρίζουν τις νατιβιστικές και λαϊκιστικές πλατφόρμες και καταλαμβάνουν επιλεγμένους υπουργικούς ρόλους σε κυβερνήσεις συνασπισμού.

Η Τζόρτζια Μελόνι, το κόμμα της οποίας

έχει νεοφασιστικές ρίζες, είναι πρωθυπουργός της Ιταλίας και το ακροδεξιό Vox της Ισπανίας, αφού πρόσφατα διπλασίασε τα περιφερειακά και τοπικά ποσοστά του, θα μπορούσε σύντομα να μοιραστεί την εξουσία σε εθνικό επίπεδο.

Η ακροδεξιά συμμετέχει στη νέα κυβέρνηση συνασπισμού στη Φινλανδία και, σε αντάλλαγμα για βασικές πολιτικές παραχωρήσεις, στηρίζει μια άλλη στη Σουηδία. Πίσω στην Αυστρία, το FPÖ προηγείται άνετα στις δημοσκοπήσεις, περίπου ένα χρόνο πριν από τις επόμενες εκλογές.

Σε μια «καμπή» στην πολιτική της Γερμανίας, το ακροδεξιό AfD της χώρας μόλις κέρδισε τις πρώτες περιφερειακές εκλογές, αφού αυξήθηκε τον τελευταίο χρόνο από το 10% στο 20% και βρέθηκε στη δεύτερη θέση στις δημοσκοπήσεις, μπροστά από το κεντροαριστερό SPD.

Στην Ελλάδα, μια τριάδα ελάχιστα γνωστών σκληροδεξιών κομμάτων κέρδισε κοινοβουλευτικές έδρες στις εκλογές της Κυριακής. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται το τριών εβδομάδων Σπαρτιάτες, το οποίο υποστηρίζεται, από το κελί της φυλακής του, από ένα ηγετικό στέλεχος της καταργημένης πλέον νεοναζιστικής Χρυσής Αυγής. «Είναι όλοι διαφορετικοί, και οι κουλτούρες και τα πολιτικά συστήματα στα οποία δραστηριοποιούνται είναι όλα διαφορετικά», δήλωσε η Κάθριν Φιεσί, διευθύντρια πολιτικής στο Open Society Foundations Europe και ειδική σε θέματα λαϊκισμού,

αυταρχισμού και ακροδεξιάς. «Αλλά μετά από κάθε κρίση, λέγαμε στους εαυτούς μας ότι οι λαϊκιστές και η ακροδεξιά φθίνουν στην Ευρώπη, ενώ η πραγματικότητα είναι ότι αυξάνονται λίγο πολύ σταθερά, με μερικές διακοπές, από τη δεκαετία του 1980. Αποτελούν πλέον πραγματικά μέρος του τοπίου».

Επιπλέον, η ολοένα και πιο κατακερματισμένη και πολωμένη πολιτική της Ευρώπης σημαίνει ότι «η κατανομή 48/52 ουσιαστικά μετατρέπει αυτά τα κόμματα σε βασιλείς. Αυτό συνέβη στις Σκανδιναβικές χώρες, θα συμβεί πιθανότατα στην Ισπανία, [και] θα μπορούσε να συμβεί στη Γαλλία», δήλωσε η Φιεσί.

Για πολύ καιρό, η αντίθεση στη μετανάστευση, το Ισλάμ και την ΕΕ ήταν αυτό που ένωνε τα ακροδεξιά κόμματα της Ευρώπης. Τώρα έχουν εμφανιστεί και νέες αιτίες: οι πολιτιστικοί πόλεμοι, τα δικαιώματα των μειονοτήτων, η κλιματική κρίση και οι άδικες θυσίες που επιμένουν οι κυβερνήσεις ότι θα χρειαστούν για την καταπολέμησή της.

Η απήχησή τους έχει ενισχυθεί περαιτέρω από την κρίση του κόστους ζωής που απορρέει από την ανάκαμψη από την πανδημία και τον πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία – από τις ταχείες και συγκεχυμένες κοινωνικές και ψηφιακές αλλαγές και, παντού, από την αυξανόμενη δυσπιστία απέναντι στο κυρίαρχο ρεύμα. Αλλά πίσω από το κύμα, υπάρχει επίσης

μια αμφίδρομη διαδικασία εξομάλυνσης: καθώς η κεντροδεξιά υιοθετεί όλο και περισσότερο ακροδεξιά σημεία συζήτησης και ανοίγεται για συμφωνίες, τα έξυπνα ακροδεξιά κόμματα μετριάζουν κάποιες από τις πιο απωθητικές για τους ψηφοφόρους απόψεις τους.

Από την Ιταλία έως τη Φινλανδία, μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής κεντροδεξιάς είναι εξίσου σκληρό στο μεταναστευτικό με την ακροδεξιά, ενώ τα ακροδεξιά κόμματα είναι απασχολημένα με την προβολή οικονομικής πειθαρχίας, τη μείωση του ευρωσκεπτικισμού και την υποβάθμιση της παλαιότερης υποστήριξης προς τη Ρωσία. «Η άνοδος της ακροδεξιάς συνέπεσε με την παρακμή ενός συγκεκριμένου είδους αριστεράς», δήλωσε ο Φιεσί. «Τα ακροδεξιά κόμματα φαίνονται τώρα σαν μια λογική ψήφος για πολλούς από τους ανθρώπους που υπό προηγούμενες συνθήκες θα ψήφιζαν μια λαϊκή, προστατευτική αριστερά».

Αυτό που έχει αλλάξει, είπε, είναι ότι ζούμε «στην εποχή του ελέγχου. Οι Brexiters το κατάλαβαν αυτό. Η αριστερά μπορεί να υπόσχεται προστασία, αλλά η ακροδεξιά υπόσχεται τάξη και έλεγχο. Δεν μπορεί απαραίτητα να το προσφέρει – αλλά μιλάει περισσότερο στους ατομικούς και πολιτισμικούς φόβους των ανθρώπων».

*Ο Jon Henley είναι ανταποκριτής του The Guardian